

HULEVEDET, YHTEENVETO

Projekti Mustikkakankaan asemakaava
Projekti nro 1510014338
Asiakas Utajärven kunta
Lähtettäjä Sari Suvanto

1 Lähtökohdat

Päivämäärä 29.5.2019

Tämä yhteenveto koskee Utajärven kunnan asemakaavahanketta Mustikkakankaalla. Alueelle olleen kaavoittamassa uutta teollisuusaluetta. Kaavoituksen edetessä on todettu, että alueen hulevesien hallinta tulee huomioida kaavaratkaisuissa. Tässä yhteenvedossa käydään läpi tiiviisti alueen hulevesien hallintaan liittyvät reunaehdot ja esitetty hulevesien hallinnan ratkaisut mitoituksineen karkealla tasolla.

Mustikkakankaan asemakaava-alue sijaitsee Utajärven kunnassa valtatie 22 ja rautatien välillä. Nykyisin hulevedet alueella imeytyy maaperään ja valuu pintavaluntana kahteen eri suuntaan, etelässä rautatien ali lounaaseen ja Valtatie 22 ali pohjoiseen Oulujokeen. Lisäksi alueella on maastoltaan voimakkaasti muokattua aluetta, jonka hulevedet ei nykytilanteessa johdu mihinkään.

Ramboll
Kiviharjunlenkki 1 A
90220 OULU

P +358 20 755 611
<https://fi.ramboll.com>

Rautatien alittava rumpu on betonirakenteiden aukko, jonka todellisia mittoja ei ole tiedossa. Aukon halkaisija on n. 60 cm ja se on neliskanttisen muotoinen. Arviolta aukon kapasiteetti on n. 170 l/s. Valtatie alittava rumpu on 800B rumpu, joka kapasiteetti on n. 950 l/s.

2 Mitoitus

Suunnittelualue on jaettu kuuteen osavaluma-alueeseen, joiden koot vaihtelevat 7...44 ha välillä. Alueella on käytetty tasapuolisesti valuntakerrointa 0,5, joka tarkoittaa, että puolet maanpinnalle satavasta vedestä muodostuu hulevedeksi.

Osavaluma-alueet 1-4 purkavat Valtatie 22 ali pohjoiseen, osavaluma-alue 5 rautatien alittavaan ojaan ja osavaluma-alueelta 6 ei ole purkureittiä vesille, vaan ne imeytyvät maaperään tai pidättyvät maanpinnan painanteisiin.

Osavaluma-alueilla 1-4 on käytetty kerran viidessä vuodessa toistuvaa 15 minuutin ja alueilla 5 ja 6 30 minuutin pituista rankkasadetta mitoittavana tekijänä. Sadannoissa on huomioitu ilmastonmuutoksen aiheuttama vaikutus.

Viivytystarpeiden määrittämisessä on huomioitu purkureittien kapasiteetit ja viivytys kullekin alueelle on laskettu siten, ettei purkureitin kapasiteetti ylitä mitoitusilanteessa.

Osavaluma-alue	Pinta-ala	Mitoitussateen kesto	Mitoitussateen intensiteetti	Virtaama	Kertymä	Viivytystarve
1	8	15 min	150 l/s/ha	586 l/s	527 m ³	680 m ³
2	7	15 min	150 l/s/ha	557 l/s	502 m ³	
3	10	15 min	150 l/s/ha	769 l/s	692 m ³	460 m ³
4	7	15 min	150 l/s/ha	562 l/s	506 m ³	370 m ³
5.1	27	30 min	96 l/s/ha	1290 l/s	2323 m ³	2330 m ³
5.2	17	30 min	96 l/s/ha	799 l/s	1438 m ³	1130 m ³
6	10	30 min	96 l/s/ha	475 l/s	428 m ³	430 m ³

3 Ratkaisut

Valuma-aluejaot ja rakenteiden sijainnit on esitetty liitteessä olevassa piirustuksessa. Kaikki esitetyt viivytysrakenteet ovat maavaraisia altaita, joiden vesisyvytydet ovat n. 0,5...0,8 metriä. Altaat on varustettu pienellä purkuputkella, jonka avulla virtaamaa kuristetaan. Jokainen allas on varustettu ylivuotorakenteella, jotta mitoitusta suuremmat tulvavedet eivät aiheutu tulvimista.

Osavaluma-alueet 1 ja 2

Alueiden vedet johdetaan katulinjauksia myöden ensin länteen, josta hulevedet johdetaan pohjoiseen tonttien ja Valtatien 22 väliselle alueelle. Alueella hulevesien viivytystarve on 680 m³. Viivytystarpeen arvioinnissa on huomioitu, että osavaluma-alueilla 1-4 on sama purkureitti, jolloin rummun kapasiteetti on jaettu eri valuma-alueiden kesken. Tilavarauksena tarvitaan n. 1500 m².

Osavaluma-alue 3

Alueen hulevedet johtuvat pohjoiseen nykyisen Mustikkakankaantien ja Valtatien 22 liittymää kohden. Liittymän läheisyyteen tarvitaan hulevesien viivytysalue, jonka kapasiteetti on 460 m³. Viivytystarpeen arvioinnissa on huomioitu, että osavaluma-alueilla 1-4 on sama purkureitti, jolloin rummun kapasiteetti on jaettu eri valuma-alueiden kesken. Tilavarauksena tarvitaan n. 1000 m².

Osavaluma-alue 4

Alueen hulevedet johtuvat pohjoiseen valtatieen suuntaan. Tarvittava hulevesien viivytysalue sijaitsee EV-alueella, jossa tarvitaan viivytystilavuutta 370 m³. Viivytystarpeen arvioinnissa on huomioitu, että osavaluma-alueilla 1-4 on sama purkureitti, jolloin rummun kapasiteetti on jaettu eri valuma-alueiden kesken. Tilavarauksena alueelle tarvitaan n. 500 m².

Osavaluma-alue 5

Osavaluma-alue 5 on jaettu kahteen osaan, sillä alueelle tullaan osoittamaan kaksi viivytysaluetta. Alue 5.1 on pohjoisempi alue, jonka hulevesien viivytys toteutetaan EV-alueella voimalinjan läheisyydessä. Alueelle tarvitaan 2330 m³ viivytystilavuutta. Viivytystilavuus tulee toteuttaa siten, että alueella olevien voimalinjapylväiden läheisyyteen jätetään riittävä etäisyys. Tilavuuden tarve alueella on 3500 m².

Alueella 5.2 sijaitseva jätealueelta hulevedet viivytetään ja käsitellään tarvittaessa omalla alueellaan. Radan suuntaisesti hulevedet viivytetään kadun varressa olevan EV-/VL-alueen tulvahylylliseen ojaan. Ojassa on 0,5 m levyinen alivirtausuoma ja kummallakin puolella 2,5 m leveät tulvahylyt, joihin rankkasadetilanteessa vesi saa nousta. Oja on jaettu kolmeen lohkokoon kadun pituuskaltevuuden vaihteluihin vuoksi. Ojastossa on tarkoitus viivyttaa vesiä 1130 m³ edestä.

Osavaluma-alue 6

Alueen hulevedet pystytään johtamaan luoteeseen ojastoon. Ojaston nykyistä kapasiteettia ei ole tiedossa, joten alueen hulevesiä tulee viivyttää. Nykyisin ko. ojaan ei alueelta hulevesiä virtaa, joten viivytystarpeena on huomioitu koko sadantatilanteen aikana kertyvän vesimäärän viivyttäminen eli 430 m³. Tilavarauksena esitetään kaavaa-alueen lounaisosaan 900 m² tilavarausta.

Hulevesien viivytys osavaluma-alueet 1 ja 2

Tilavaraus n. 1500 m²
Tilavuus 680 m³
Tulovirtaama 1143 l/s
Purkuvirtaama 390 l/s
Nykyinen maanpinta +85

Hulevesien viivytys, osavaluma-alue 3
Tilavaraus n. 1000 m²
Tilavuus 460 m³
Tulovirtaama 770 l/s
Purkuvirtaama 260 l/s
Nykyinen maanpinta +85

Hulevesien viivytys osavaluma-alue 6

Tilavaraus 900 m²
Tilavuus 430 m³
Tulovirtaama 475 l/s
Nykyinen maanpinta +89

Hulevesien viivytys osavaluma-alue 5.1

Tilavaraus 3500 m²
Tilavuus 2330 m³
Tulovirtaama 1290 l/s
Nykyinen maanpinta +89

Rautatierumpu
Kapasiteetti n. 170 l/s

Hulevesien viivytys osavaluma-alue 5.2

Tulvahyllyllinen oja
Tilavuus 1130 m³

Hulevesien viivytys, osavaluma-alue 4

Tilavaraus n. 500 m²
Tilavuus 370 m³
Tulovirtaama 562 l/s
Purkuvirtaama 150 l/s
Nykyinen maanpinta +90

Rumpu 800B
Kapasiteetti n. 950 l/s

vesijuoksu
+82.63

vesijuoksu
+85.04

Rumpu 300M
Kapasiteetti n. 150 l/s

vesijuoksu
+85.36

Oja
+83.48

vesijuoksu
+82.9

Oja
+84.22

Oja
+87.18

Oja
+87.28

5.1.

5.2.

EJ-alueelle
tonttikohtainen
hulevesien
viivytys/käsittely

Legend:

- Valuma-alueen raja
- Huleveden pintavalunta
- Veden johtamissuunta